



Skupno sporočilo medijem

Aktualni Zakon o dohodnini naklonjen prejemnikom minimalne plače in mladim, vendar le v 2023

Ljubljana, 5. januar 2023 – Po podatkih Analitike GZS bo v treh letih (2023-2025) kumulativna izguba neto prejema za zaposlenega s povprečno, 2-kratnikom povprečne in 6-kratnikom povprečne plače znašala 1.170, 1.485 in 7.000 evrov glede na predhodno novelo Zakona o dohodnini. Prejemnik minimalne plače bo v tem obdobju prejel 240 EUR nižji prejemek. Za toliko bo torej nižja njihova potrošnja, kar bo negativno vplivalo na gospodarsko rast v Sloveniji, ki bo tako nižja, kot bi bila sicer.

Predstavniki 13 delodajalskih in drugih interesnih organizacij izpostavljamo, da bodo razen, na kratek rok, prejemnikov minimalnih plač ter mladih vsi drugi zaposleni z decembrsko novelo zakona o dohodnini izgubljali prejemke v primerjavi z novelo, ki je začela veljati marca 2022. Uvedene spremembe pretežno povečujejo obdavčitev fizičnih oseb z dohodnino ali večajo obdavčitev dohodkov od nepremičnin in ponovno uvajajo davčno manj ugodno obravnavo prodaje lastnih delnic podjetjem. Sedaj so vse oči uprte v Ustavno sodišče, ki mora v čim krajšem času odločiti o zadržanju izvajanja novele zakona.

V javnosti se v zadnjem obdobju pojavljajo številne ocene zadnje novele zakona o dohodnini, ki popačeno prikazujejo, da naj bi zakon prinašal številne prednosti posameznim skupinam zavezancev pri plačilu dohodnine. Analitika GZS je zato primerjalno ovrednotila ključne spremembe, uvedene z zadnjo novelo (ZDoh-2AA), in jih je primerjala z novelo, ki je začela veljati le 10 mesecev prej (ZDoh-2Z).

»Zmagovalci« novele zakona na kratek rok (2023 in 2024)

Za okoli **210 evrov več** kot je bilo prej predvideno se bo na letni ravni povečal neto prejemek **prejemnika nove minimalne plače**. To je posledica višje dodatne splošne olajšave za tiste z najnižjimi dohodki. V treh letih bo takšen zaposleni vseeno prejel 240 EUR nižji neto prejemek kot pred spremembo. Z rastjo bruto minimalne plače namreč postaja učinek dviga dodatne splošne olajšave manj pozitiven od dviga splošne olajšave, ki

je ne bo, kar pomeni nižjo neto plačo za prejemnike minimalne plače v letih 2024 in 2025 kot pred spremembo.

Mladi zaposleni, stari do 29 let, so po zadnji spremembi upravičeni do 1.300 evrov olajšave za mlade. Takšnih je okoli 134.000 oseb. Te bodo tako pri 2.000 kot 4.000 evrov bruto plače na račun prejele več kot prej, saj je olajšava za mlade (1.300 EUR) višja od znižanja splošne olajšave (500 EUR). Bo pa to veljalo zgolj za leti 2023 in 2024, ne pa več v letu 2025.

Olajšave se naj bi po novem uskladile z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, in sicer najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za junij tekočega leta v primerjavi z junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna. V obdobju od 2024 naprej to pomeni v povprečju 0,4 odstotne točke nižjo uskladitev olajšav na leto, kar je sicer majhna razlika glede na predhodno veljavno uskladitev, vendar pomeni **potencialno večji prihranek državi kot pred spremembo**.

»Poraženci« novele zakona

130 evrov nižjo neto plačo na letni ravni kot sicer bo v letu 2023 imel **zaposleni prejemnik 2.000 evrov bruto plače**, ki je blizu povprečne plače v letu 2022, zaradi 500 EUR nižjega dviga splošne olajšave (dviguje se s 4.500 EUR na 5.000 EUR, namesto na prej predvidenih 5.500 EUR). Pri **4.000 evrov bruto plače (2-kratnik povprečne)** bo neto plača na letni ravni za **165 evrov** nižja kot sicer. V primeru, da ima zaposleni vzdrževane člane, je negativna sprememba ublažena, ker se olajšavi za vzdrževane člane višata za 7,5 % v 2023 in 2024. V treh letih bo prvi zaposleni (prejemnik povprečne plače) prejel za 1.170 evrov nižji neto prejemek in drugi (prejemnik 2-kratnika povprečne plače) 1.485 evrov manj kot pred spremembo.

Bistveno večja je razlika pri **zaposlenem prejemniku 12.000 evrov bruto plače (6-kratnik povprečne)**, ki bo zaradi 500 EUR nižjega dviga splošne olajšave in predvsem zaradi dviga davčne stopnje v najvišjem dohodninskem razredu s 45 na 50 %, na letni ravni prejel **1.880 evrov nižjo neto plačo** kot sicer, v treh letih pa za 7.000 evrov nižjo. Sicer bo v primeru, da ima vzdrževane člane ali je star do 29 let, negativna sprememba nekoliko ublažena, ker se olajšavi za vzdrževane člane višata za 7,5 % v 2023 in 2024 in je uvedena olajšava za mlade, vendar je njun vpliv na neto spremembo plače pri takšni višini plače zanemarljiv.

Spremembe na področju **obdavčitve nagrade za poslovno uspešnost** z dohodnino so manj ugodne za vse prejemnike nagrad, višjih od 2.000 EUR bruto. V primeru, da so posamezniki prejeli višjo nagrado in so ob tem imeli tudi višjo povprečno bruto plačo od 2.000 EUR, je bila navedena nagrada pred spremembo manj obdavčena.

Novela drastično posega tudi v davčni **položaj kmetov na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD)**. Gre za območja, na katerih se prav s kmetovanjem ohranjata krajina in poseljenost, kljub dejstvu, da so pridelovalne razmere težje in kot take prinašajo višje stroške. Subvencije za OMD niso dohodkovna plačila in zato doslej niso bile obdavčene. Namenjene so zgolj delnemu pokritju dodatnih stroškov, ki jih prinaša kmetovanje na teh, za obdelovanje, zahtevnih območjih. V OMD plačila je vključenih 73,5 % kmetijskih zemljišč, ki so v zbirnih vlogah. Problematika na novo uvedene obdavčitve se tako nanaša na kar 46.661 kmetij (od 55.766).

Na boljšem niso niti **normiranci** in prejemniki najemnin. Višja obdavčitev za normirane s. p. za prihodke, večje od 50.000 EUR (12.500 EUR za popoldanske s.p. in nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji) na letni ravni, še vedno pomeni visoko razliko v obdavčitvi glede na redna delovna razmerja. Dvig **obdavčitve najemnin** s 15 na 25 % pa pomeni pri najemninah v višini 10.000 EUR, 900 EUR manj najemnine po plačanem davku.

Prodaje lastnih deležev v lastnih družbah po sistemu dividend in ne več po sistemu kapitalskih dobičkov veča tudi obremenitev fizičnih oseb pri prodaji deležev ali delnic v podjetjih in šibi trdnost lastniške strukture v slovenskih MSP.

Še večje razlike pri neto plačah v letu 2025

V letu 2025 naj bi splošna olajšava namesto predvidenih 7.500 EUR ostala pri 5.000 EUR, kar pomeni v tem letu za 350 evrov nižji letni prejemek zaposlenega na minimalni plači, za 650 evrov nižji neto prejemek zaposlenega z 2.000 evrov bruto plače in za 825 evrov nižjega za zaposlenega s 4.000 evrov bruto plače. Pri bruto plači 12.000 evrov bo neto prejemek v zadevnem letu nižji za 2.800 evrov kot po predhodni noveli Zakona o dohodnini. Na navedene razlike pri visokih plačah vpliva predvsem dvig 50-odstotne dohodninske stopnje v 5. razredu.

Podpisniki skupnega sporočila medijem so:

SBC - Klub slovenskih podjetnikov, Skupina podjetij z notranjim lastništvom, Sindikat kmetov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, AmCham Slovenija, Združenje bank Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Združenje Manager, Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Zadržna zveza Slovenije.
